

KÚRIA

Bfv.II.644/2013/6.szám

A Kúria Budapesten, a 2013. év október hó 31. napján tartott nyilvános ülésen meghozta a következő

v é g z é s t:

A lopás büntette és más bűncselekmények miatt a terhelt ellen folyamatban volt büntetőügyben a terhelt védője által benyújtott felülvizsgálati indítványt elbírálva a Berettyóújfalui Városi Bíróság 3.B.325/2012/2. számú ítéletét, illetőleg a Debreceni Törvényszék, mint másodfokú bíróság 2.Bf.593/2012/4. számú végzését hatályában fenntartja.

A felülvizsgálati eljárás során felmerült 3.000 (háromezer) forint bűnügyi költséget az állam viseli.

A végzés ellen fellebbezésnek és felülvizsgálatnak nincs helye, s ebben az ügyben sem az indítvány előterjesztője, sem azonos tartalommal más jogosult újabb felülvizsgálati indítványt nem nyújthat be.

I n d o k o l á s

I. A Berettyóújfalui Városi Bíróság a 2012. augusztus hó 15. napján kihirdetett 3.B.325/2012/2. számú ítéletével a terheltet bűnösnek mondta ki

ñ 3 rendbeli lopás büntettében [Btk. 316. § (1) bekezdés, (2) bekezdés c) pont, (4) bekezdés b/1. pont],

ñ 1 rendbeli visszaélés okirattal vétségében [Btk. 277. § (1) bekezdés], és

ñ 1 rendbeli készpénz-helyettesítő fizetési eszközzel visszaélés vétségében [Btk. 313/C. § (7) bekezdés a) pont].

Ezért őt - halmazati büntetésül - végrehajtásában 3 év próbaidőre felfüggesztett 1 év börtönbüntetésre ítélte és elrendelte a pártfogó felügyeletét. Kötelezte kártérítés, ehhez kapcsolódó illeték, valamint a bűnügyi költség megfizetésére.

A terhelt és védője az elsőfokú bíróság ítéletet tudomásul vette, az ügyész a terhelt terhére a szabadságvesztés végrehajtása felfüggesztésének mellőzése és közügyektől eltiltás mellékbüntetés kiszabása érdekében fellebbezést jelentett be.

A Debreceni Törvényszék, mint másodfokú bíróság a 2013. február hó 15. napján tartott nyilvános ülésen meghozott 2.Bf.593/2012/4. számú végzésével az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta.

A Berettyóújfalui Városi Bíróság által megállapított tényállás lényege a következő:

1. A terhelt 2012. június 8. napján tartózkodási helyéről B. B-re ment, ahol a nap folyamán a városban sétált. A délutáni órákban, 15-16 óra közötti időpontban a B, Sz u. szám előtti útszakaszon haladt el, ahol a sértett román állampolgár tulajdonát képező kisbusz parkolt. A gépjármű lezárt állapotban volt, azonban az első ablakai 10-15 cm résnyire lehúzott állapotban voltak. A terhelt a gépjármű ablakának résén kezével benyúlt a vezetői térbe és a műszerfalon lévő, a sértett tulajdonát képező 2 db 1000-1000 Ft értékű pénztárcát eltulajdonította.

A terhelt a pénztárcát zsebre rakta, majd a vasútállomásra ment, ahol a mellékhelyiségben átnézte a pénztárcák tartalmát. Az egyik pénztárca üres volt, a másikban 6 db 50 euró-s bankjegy volt, melynek értéke 89.373 forint, valamint 12 db 50 külföldi bankjegy, melynek értéke 40.026 forint.

A terhelt a pénztárcából a bankjegyeket kivette, melynek során észlelte, hogy abban a készpénzen túlmenően a sértett nevére kiállított bankkártya, valamint a külföldi hatóságok által kiadott vezetői engedély is benne volt.

A terhelt ezután a következő, B-ba induló vonathoz ment, arra felszállt. Menet közben a szerelvény WC-jébe ment, és a 2 db pénztárcát a benne lévő okiratokkal együtt a mellékhelyiségben hagyta.

Az eltulajdonítással okozott kár összege 13.399 forint (helyesen: 129.399 forint), mely lopási kár jelenleg is fennáll.

2. A terhelt 2012. július 4. napján a kora délutáni órákban B-en sétált. A u. szám alatti ingatlan előtt felügyelet nélkül hagyott, a Zrt. tulajdonában álló kerékpáron elhelyezett táskából

eltulajdonította a kézbesítővédelmi-biztonságtechnikai berendezéssel ellátott speciális pénztárcát, a benne lévő 30.735 forint értékű készpénzzel együtt.

Ezután a terhelt a főút előtti kukoricaföldre ment, ahol a pénztárcából a pénzt kivette, a tárcát pedig a földbe elásta.

A lopással a terhelt a Zrt.-nek 142.735 forint kárt okozott, melyből a 112.000 forint értékű speciális pénztárca a lefoglalásával és a Zrt. képviselőjének történő átadásával megtérült.

A 30.735 forint készpénz vonatkozásában az eltulajdonítással okozott kár továbbra is fennáll.

3. A terhelt 2012. július 21. napján reggel 9 óra 30 perc és délután 13 óra között - pontosabban meg nem határozható időpontban - B-en sétálgatott és azt észlelte, hogy a egy kamion parkol, amelynek ablakai 5 cm-nyire leengedett állapotban voltak. A kamion B Zs helyi lakos használatában volt, ajtajai le voltak zárva.

A terhelt a kamion lépcsőjén felmászva, a résnyire lehúzott ablakon kezével benyúlt a vezető fülkébe, onnan leengedte az ablakot és a fülkébe félig bemászott. A kamion vezető fülkéjéből - oda több alkalommal visszatérve - eltulajdonította a fuvarozási céget üzemeltető Zs J tulajdonát képező, 100.000 forint értékű laptopot, az ahhoz tartozó 5.000 forint értékű laptoptáskát, valamint egy 15.000 forint értékű, 7 colos kijelzős navigációs készüléket.

A terhelt a navigációs készüléket kicsit távolabb, egy bokorban elrejtette, a laptopot pedig a vasútállomáson a férfi WC-be vitte, és ott az álmennyezetben elrejtette. A laptop és a táska innen előtalálásra és a sértett, Zs J részére visszaadásra került, így a lopási kárból 105.000 forint érték megtérült.

A terhelt által elrejtett GPS készülék a későbbiekben már nem volt fellelhető, így 15.000 forintnyi lopási kár továbbra is fennáll.

A terhelt a fenti cselekmények elkövetése révén rendszeres haszonszerzésre törekedett.

II. A Debreceni Törvényszék, mint másodfokú bíróság 2.Bf.593/2012/4. számú jogerős végzése ellen a terhelt védője nyújtott be felülvizsgálati indítványt a Be. 416. §-a (1) bekezdésének a) pontjában meghatározott okból. Ennek indokaként előadta, hogy a Btk-nak a bűncselekmények első- és másodfokú elbírálása között hatályba lépett módosítására tekintettel a törvényszéknek a terhelt bűnösségének megállapítását az 1 rendbeli visszaélés okirattal vétségében és 1 rendbeli készpénz-helyettesítő eszközzel visszaélés vétségében mellőznie kellett volna. Ugyanakkor azért nem kellett volna felmentenie a terheltet e bűncselekmények vádja alól, mert egyidejűleg a 3 rendeli lopás büntette részben a

Btk. 316. § (2) bekezdésének e) pontja szerint is minősül. Miután a cselekmények helyes minősítése folytán a terhelt bűnösségét 2 rendbeli vétségi cselekménnyel kevesebb bűncselekményben kell megállapítani, a továbbra is többszörös halmazat ellenére a szabadságvesztés büntetés mértéke lényegesen enyhíthető.

Ezen okokból a másodfokú határozat megváltoztatását, a törvénynek megfelelő határozat meghozatalát és annak eredményeként a szabadságvesztés büntetés mértékének enyhítését indítványozta.

A Legfőbb Ügyészség a BF.1170/2013. számú átiratában a Be. 416. §-a (1) bekezdésének a) pontjára alapított, de érdemében b) pontján alapuló felülvizsgálati indítványt nem tartotta alaposnak. Álláspontja szerint a 2013. február 1-jével módosult Btk-ra figyelemmel az 1. tényállási pontban foglalt cselekmény helyes minősítése - melyre a felülvizsgálati indítvány helyesen hivatkozik - 1 rendbeli, a Btk. 316. §-ának (1) bekezdésében meghatározott, a (2) bekezdés II. fordulatának c) és e) pontjára figyelemmel a (4) bekezdés b/1. pontja szerint minősülő lopás büntette. A törvénysértő jogi minősítés azonban nem eredményezte törvénysértő büntetés kiszabást. Azáltal ugyanis, hogy a másodfokú elbírálás időpontjában a 3 rendbeli lopás büntette közül 1 rendbeli tekintetében a jogalkotó törvényi egységet teremtett, a büntetni rendelt magatartás társadalomra veszélyessége érdemben nem változott. Az 1. tényállásban rögzített cselekményt már két körülmény is minősíti, amely nyomatékos súlyosító körülményként értékelendő a büntetés kiszabása körében.

A Legfőbb Ügyészség ezért az első- és másodfokú határozatok hatályában fenntartását indítványozta.

A Kúria a Be. 420. §-ának (1) bekezdése és a Be. 424. §-ának (1) bekezdése alapján nyilvános ülést tartott, melyen a védő a felülvizsgálati indítványt megalapozó ok megjelölését a Be. 416. §-a (1) bekezdésének b) pontjára módosította. Egyebekben az indítványban foglaltakat változatlanul fenntartotta.

A legfőbb ügyészség képviselője az írásbeli nyilatkozatával egyezően szólalt fel.

III. A Kúria a felülvizsgálati indítvánnyal megtámadott határozatot az abban rögzített tényállás alapul vétele mellett egyrészt a felülvizsgálati indítvány tartalma szerinti, illetve a védő szóbeli felszólalásában megjelölt - a Be. 416. §-a (1) bekezdésének b) pontjában meghatározott - okból, valamint - a Be. 416. §-a (1) bekezdésének c) pontjában írt egyéb eljárásjogi felülvizsgálati okok tekintetében - hivatalból [Be. 423. § (4)-(5) bekezdések] bírálta felül. Ennek során a felülvizsgálati indítványt alaptalannak, a Legfőbb Ügyészség nyilatkozatát alaposnak találta.

A Kúria mindenekelőtt megállapítja, hogy a felülvizsgálat rendkívüli jogorvoslat, amelynek kizárólag a Be. 416. §-ának (1) bekezdésében meghatározott okokból van helye.

A Be. 416.§-a (1) bekezdésének b) pontja alapján a bíróság jogerős ügydöntő határozata ellen akkor van helye felülvizsgálatnak, ha a bűncselekmény törvénysértő minősítése, a büntetőjog más szabályának megsértése miatt törvénysértő büntetést szabtak ki, vagy törvénysértő intézkedést alkalmaztak. Felülvizsgálati indítványában a védő ilyen anyagi jogi szabálysértésre hivatkozott, amikor azt állította, hogy a bűncselekmények első- és másodfokú elbírálása között hatályba lépett Btk. módosításra tekintettel a másodfokú bíróság elmulasztotta a terhelt terhére megállapított cselekmények anyagi jogi minősítésének megváltoztatását, és ez a törvénysértő minősítés megalapozza a kiszabott szabadságvesztés büntetés lényeges enyhítését.

A Kúria egyetértett a védő minősítést támadó anyagi jogi érveivel.

A Kúria előjáróban rögzíti, hogy miután a Be. 423. §-ának (2) bekezdése értelmében a rendkívüli perorvoslati indítványt a megtámadott határozat meghozatala idején hatályos jogszabályok alapján kell elbírálni, ily módon a megtámadott határozat meghozatala idején hatályban volt Büntető Törvénykönyvről szóló 1978. évi IV. törvényben (továbbiakban Btk.) foglalt büntető anyagi jogszabályok alapján döntött a felülvizsgálati indítvány felől.

Eszerint az első fokú ítélet kihirdetését - 2012. augusztus 15-ét - követően, de még a másodfokú nyilvános ülés megtartása - 2013. február 15 - előtt a 2012. évi CCXXIII. törvény 36. §-ának (4) és (5) bekezdései módosították a Btk-nak a lopás törvényi tényállását szabályozó 316. §-át. A módosított rendelkezések 2013. február 1. napjával léptek hatályba. A törvénymódosítás a Btk. 316. § (2) bekezdése II. fordulatának e) pontjába új minősített esetként iktatta be az "egy vagy több közokirat, magánokirat vagy készpénzhelyettesítő fizetési eszköz egyidejű elvételével" történt elkövetést. Ez az új minősítő körülmény egyúttal a (4) bekezdés b/1. pontjában meghatározott cselekmény tekintetében is új minősítő körülményt képez.

A felülvizsgálati indítvánnyal érintett 1. tényállási pontban foglaltak szerint a terhelt nemcsak a sértett pénztárcáiban lévő készpénzt, hanem az abban lévő, a sértett nevére kiállított bankkártyát és a hatóságok által kiállított vezetői engedélyt is eltulajdonította. A lopás az elvétellel válik befejezetté. Az irányadó tényállás alapján mind a bankkártya, mind a vezetői engedély tekintetében azok jogtalan megszerzése a terhelt terhére ugyancsak megállapítható volt. Erre figyelemmel a Btk. 2. §-ának

alkalmazása során az elkövetéskori és elbíráláskori jogszabály egybevethetővé vált

A Btk. 2. §-a szerint a bűncselekményt főszabályként az elkövetése idején hatályban lévő törvény szerint kell elbírálni. Ha azonban a cselekmény elbírálásakor hatályban lévő új büntető törvény szerint a cselekmény már nem bűncselekmény, vagy enyhébben bírálendő el, akkor az új törvényt kell alkalmazni.

A Kúria - a felülvizsgálati indítványban foglalt érveléssel egyezően - megállapította, hogy a Btk. 316. §-ának 2013. február 1-jén hatályba lépett módosítása folytán az 1. tényállási pontban foglalt cselekmény minősítése helyesen 1 rendbeli, a Btk. 316. §-ának (1) bekezdésében meghatározott - és figyelemmel a (2) bekezdés II. fordulatának c) és e) pontjára - a (4) bekezdésének b/1. pontja szerint minősülő lopás büntette. A másodfokú bíróságnak a cselekmény helyes minősítésének megállapítása [azaz a (4) bekezdés b/1. pontja] és a (2) bekezdés II. fordulata e) pontjának egyidejű felhívása mellett az 1 rendbeli visszaélés okirattal vétségében, valamint az 1 rendbeli készpénz-helyettesítő fizetési eszközzel visszaélés vétségében a terhelt bűnösségének a kimondását mellőznie kellett volna. Ennél fogva tényállás 1. pontjában foglalt cselekmények - az időközben bekövetkezett törvénymódosítás folytán - egymással már nem ún. alaki (eszmei) halmazatot, hanem törvényi egységet képeznek. A Btk. 2. §-ának figyelmen kívül hagyása, azaz az új törvényi rendelkezés visszaható hatályának mellőzése pedig az irányadó bírói gyakorlat szerint nem a terhelt bűnösségének törvénytől való megállapítását, hanem a cselekmény törvénytől való minősítését eredményezte. [EBH 2013.B.12.]

A Be. 416. §-a (1) bekezdésének b) pontja szerint azonban a törvénytől való minősítés csak akkor felülvizsgálati ok, ha egyúttal törvénytől való büntetést eredményezett.

A Kúria álláspontja szerint minden olyan esetben, amikor a felülvizsgálat eredményeként csökken a terhelt terhére bűnhalmazatban megállapított bűncselekmények száma, vizsgálni kell, hogy indokolt lehet-e enyhébb (kisebb) büntetés kiszabása. Az alapul fekvő ügyben pedig - a fentebb részletezett törvényes minősítés mellett - a terhelt terhére 2 rendbeli vétséggel kevesebb bűncselekmény állapítható meg.

A helyes minősítés - a 3 rendbeli, a Btk. 316. §-a (1) bekezdésében meghatározott, a (2) bekezdés II. fordulatának c) és e) pontjára figyelemmel a (4) bekezdésének b/1. pontja szerint minősülő lopás büntette - mellett azonban a terhelt tekintetében irányadó büntetési tétel keretei nem változnak meg. A tényállás 1. pontjában meghatározott cselekmény büntetési tétele - amint a tényállás másik két pontjában részletezett másik 2 rendbeli lopás büntettének

büntetési tétele - egyaránt három évig terjedő szabadságvesztés a törvénysértő és az immár törvényes minősítés szerint is. Ezért mind az elkövetéskori, mind az elbíráláskori halmazati szabályokat alkalmazva (Btk. 85.) a kiszabható szabadságvesztés büntetési tétele 2 hónaptól 4 év 6 hónapig terjedhető szabadságvesztés. Emellett az 1. tényállási pontban foglalt cselekményt a helyes minősítés alapján nem csupán egy, hanem immár két körülmény is minősíti, a c) pont (üzletszerűség), és az e) pont (az egy vagy több közokirat, magánokirat vagy készpénz-helyettesítő fizetési eszköz egyidejű elvételével történt elkövetés), mely utóbbival a jogalkotó összefoglalt törvényi egységet képezve rendeli büntetni a korábban alakai halmazatban álló bűncselekményeket. Mindezekre figyelemmel a terhelttel szemben halmazati büntetésként kiszabott 1 év börtönbüntetés - melynek a végrehajtása felfüggesztésre került - a törvényes minősítés mellett is csak csekély mértékben haladja meg a törvényi minimumot, ezért a szabadságvesztés mértékének további enyhítésére a Kúria nem látott törvényes indokot.

A másodfokú bíróság jogerős ügydöntő határozatában megállapított törvénysértő minősítés tehát nem társult törvénysértő büntetés kiszabásával, ezért a Kúria azt állapította meg, hogy a terhelt terhére megállapított bűncselekmény törvénysértő minősítése ellenére a büntető jogkövetkezmények meghatározására a büntető anyagi jog szabályainak a megsértése nélkül került sor.

A kifejtettekre figyelemmel a Kúria - miután nem észlelt olyan eljárási szabálysértést sem, melynek vizsgálatára a Be. 423. §-ának (5) bekezdése alapján köteles - a felülvizsgálati indítványnak nem adott helyt, s a megtámadott határozatokat - a Be. 426. §-a alapján - hatályukban fenntartotta.

A felülvizsgálati eljárásban a kirendelt védő közreműködésével felmerült bűnügyi költséget a Be. 429. §-a (1) bekezdése értelmében az állam viseli.

A Kúria határozata elleni fellebbezést a Be. 3. §-ának (4) bekezdése, a felülvizsgálatot pedig a 416. §-a (4) bekezdésének b) pontja zárja ki.

A Be. 418. §-ának (3) bekezdés szerint minden jogosult csak egy ízben nyújthat be felülvizsgálati indítványt, kivéve ha az újabb felülvizsgálati indítvány benyújtása a Be. 416. § (1) bekezdésének e) vagy g) pontján alapul. A Be. 421. §-ának (3) bekezdése pedig úgy rendelkezik, hogy az ugyanazon jogosult által ismételten előterjesztett, illetőleg a korábbival azonos tartalommal ismételten előterjesztett indítvány elutasítására vonatkozó határozat hozatalát a Kúria mellőzheti.

Budapest, 2013. október hó 31.

*Dr. Molnár Gábor Miklós s.k. a tanács elnöke, dr. Krecsik Eldoróda
s.k. előadó bíró, dr. Feleky István s.k. bíró*

A kiadmány hiteléül:

*bírósági ügyintéző
NYM*